

C-745/22-1

Η εγγραφή στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου φέρει τον αριθμό <u>1241878</u>	
Λουξεμβούργο, 06. 12. 2022	Κατ' επωνυμία, Του Γραμματέα
Τηλεπhone/Ε-mail: _____	_____
Κατετέθηκε στις <u>2. 12. 2022</u>	Leticia Carrasco Marco Υπάλληλος διοικήσεως

Αριθμός 2168/2022

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 22 Φεβρουαρίου 2022, με την εξής σύνθεση: Μαρία Καραμανώφ, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Διομήδης Κυριλλόπουλος, Ηλίας Μάζος, Όλγα Παπαδοπούλου, Χριστίνα Σιταρά, Σύμβουλοι, Κωνσταντίνα Σκούρα, Ευτυχία Κουράκου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ιωάννα Παπαχαραλάμπους, Γραμματέας του Δ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 23 Σεπτεμβρίου 2020 αίτηση:

της εταιρείας με την επωνυμία «MICREOS FOOD SAFETY B.V.», που εδρεύει στην Ολλανδία (Nieuwe Kanaal 7P, 6709 PA Wageningen), η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Σπύρο Παππά (Α.Μ. 19821), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), που εδρεύει στην Αθήνα, ο οποίος παρέστη με τη δικηγόρο Ελευθερία Στρατάκη (Α.Μ. 13476), που τη διόρισε με πληρεξούσιο και η οποία κατέθεσε δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4509/2017, περί μη εμφανίσεώς της.

Στη δίκη παρέστη ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την Ελένη Λευθεριώτου, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 4558 ΤΑΥΤ/24.6.2020 απόφαση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Ηλία Μάζου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την εκπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου 35280571395011270028).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της πράξης 4558 ΤΑΥΤ από 24.6.2020 του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), η οποία εκδόθηκε επί της από 27.4.2020 αιτήσεως της ολλανδικής εταιρείας «MICREOS FOOD SAFETY B.V.» [ήδη αιτούσα] να εξετασθεί εάν το προϊόν της Listex™ P100 μπορεί να κυκλοφορεί στην αγορά ως τεχνολογικό βοήθημα στα έτοιμα προς κατανάλωση προϊόντα ζωικής προέλευσης και, σε καταφατική περίπτωση, να χορηγηθεί σχετική έγκριση. Ζητείται, επίσης, η ακύρωση και «κάθε άλλης πράξης ή παράλειψης συναφούς προς την [πρώτη προσβαλλόμενη] και ειδικότερα ... της σιωπηρής παράλειψης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».

3. Επειδή, η υπό κρίση αίτηση εισάγεται προς συζήτηση στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος με την από 22.10.2020 πράξη της Προέδρου του, λόγω σπουδαιότητας.

4. Επειδή, η υπό κρίση αίτηση ακυρώσεως ατομικών πράξεων διοικητικών αρχών που αφορούν την κυκλοφορία προϊόντων ανήκει στην αρμοδιότητα του (κατά τόπον αρμοδίου) Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (άρθρο 1 παρ. 1 περ. ιβ', υποπερ. 3 του ν. 701/1977, ΦΕΚ Α' 268). Το Δικαστήριο, όμως, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι η υπόθεση

πρέπει να κρατηθεί και να εκδικασθεί κατ' ουσίαν, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 1968/1991 (ΦΕΚ Α' 150).

5. Επειδή, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος νομιμοποιείται παθητικά στην παρούσα δίκη εφόσον κατά τα ανωτέρω ζητείται η ακύρωση και παράλειψής του, έχει ασκήσει παραδεκτώς και παρέμβαση υπέρ του κύρους της ρητώς προσβαλλομένης πράξεως, ως εποπτεύων τον Ε.Φ.Ε.Τ. Υπουργός κατ' αρθρ. 8 παρ. 2 του π.δ/τος 85/2012 (ΦΕΚ Α' 141).

6. Επειδή, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2002 «για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων» (ΕΕ L 31), θεσπίσθηκαν ρυθμίσεις (γενικές αρχές και απαιτήσεις) σχετικές με την νομοθεσία για τα τρόφιμα προς τον σκοπό, μεταξύ άλλων, της εξασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας για την ζωή και την υγεία. Επηκολούθησαν οι Κανονισμοί (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004, 852/2004 «για την υγιεινή των τροφίμων» και 853/2004 «για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης» (ΕΕ L 139). Με τον πρώτο (852/2004) θεσπίσθηκαν γενικοί κανόνες που πρέπει να τηρούν οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων όσον αφορά την υγιεινή των τροφίμων (άρθρο 1 παρ. 1) ενώ με τον δεύτερο (853/2004) θεσπίσθηκαν -επιπλέον των γενικών, που προβλέπει ο Κανονισμός 852/2004- και ειδικοί κανόνες για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, στα οποία έχουν διαπιστωθεί συχνά μικροβιολογικοί και χημικοί κίνδυνοι (σημείο 2 προοιμίου).

7. Επειδή, στο προοίμιο του Κανονισμού 853/2004 αναφέρονται, μεταξύ των άλλων, τα εξής: «(9) Οι κύριοι στόχοι της αναδιατύπωσης [των ειδικών κανόνων υγιεινής που περιέχονται στις ισχύουσες διατάξεις] είναι η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή όσον αφορά

την ασφάλεια των τροφίμων, ιδίως μέσω της επιβολής των ίδιων κανόνων στους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων σε ολόκληρη την Κοινότητα, και η εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς προϊόντων ζωικής προέλευσης, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής. (10). Είναι αναγκαίο να διατηρηθούν και, όταν απαιτείται για την διασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών, να καταστούν αυστηρότεροι οι λεπτομερείς κανόνες υγιεινής για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης. (11) Οι κοινοτικοί κανόνες δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται ούτε στην πρωτογενή παραγωγή για ιδιωτική οικιακή χρήση ούτε στην οικιακή παρασκευή, χειρισμό ή αποθήκευση τροφίμων για ιδιωτική οικιακή κατανάλωση ... (12) Οι απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 επαρκούν εν γένει για την εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων σε εγκαταστάσεις που εκτελούν δραστηριότητες λιανικού εμπορίου οι οποίες ενέχουν απευθείας πώληση ή προμήθεια τροφίμων ζωικής προέλευσης στον τελικό καταναλωτή. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται εν γένει στις δραστηριότητες χονδρικού εμπορίου (δηλαδή, στις περιπτώσεις που ένα κατάστημα λιανικού εμπορίου πραγματοποιεί εργασίες που αποσκοπούν στην προμήθεια τροφίμων ζωικής προέλευσης σε άλλο κατάστημα). Ωστόσο, με την εξαίρεση των ειδικών απαιτήσεων θερμοκρασίας που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό, οι απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 θα πρέπει να επαρκούν για τις δραστηριότητες χονδρικού εμπορίου που συνίστανται μόνον σε αποθήκευση ή μεταφορά... (14) Σύμφωνα με το άρθρο 10 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων τηρούν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. ... (18) Είναι σκόπιμο οι απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού για τη διάρθρωση και την υγιεινή να εφαρμόζονται σε όλους τους τύπους εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρών επιχειρήσεων και των κινητών

μονάδων σφαγείου. ... (27) Η κοινοτική νομοθεσία για την υγιεινή των τροφίμων θα πρέπει να βασίζεται σε επιστημονικές γνωμοδοτήσεις. Προς τούτο, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, οσάκις απαιτείται. (28) Για να ληφθεί υπόψη η πρόοδος της τεχνολογίας και της επιστήμης, θα πρέπει να εξασφαλίζεται στενή και ουσιαστική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών στο πλαίσιο της Μόνιμης Επιτροπής για την Τροφική Αλυσίδα και την Υγεία των Ζώων. ... (30) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή».

8. Επειδή, ο ως άνω Κανονισμός 853/2004 ορίζει (άρθρο 2) ότι, για τους σκοπούς του, ισχύουν μεταξύ άλλων οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στον προμνησθέντα Κανονισμό 852/2004. Προβλέπει δε η τελευταία αυτή κανονιστική πράξη (άρθρο 2 παρ. 1 στοιχ. α' και στ') ότι νοούνται ως «υγιεινή τροφίμων» («υγιεινή») τα μέτρα και οι όροι που είναι αναγκαία για τον έλεγχο των πηγών κινδύνου και για την εξασφάλιση της καταλληλότητας των τροφίμων για ανθρώπινη κατανάλωση, λαμβανομένης υπόψη της σκοπούμενης χρήσης τους, και ως «μόλυνση» η παρουσία ή η εισαγωγή πηγών κινδύνου. Περαιτέρω, ο Κανονισμός 853/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 2019/1243 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 (ΕΕ L 198) ορίζει στο μεν άρθρο 3 («Γενικές υποχρεώσεις»), παράγραφος 2, ότι «Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων δεν χρησιμοποιούν άλλες ουσίες πλην του πόσιμου νερού ή, στην περίπτωση που ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 ή ο παρών κανονισμός επιτρέπουν τη χρήση του, καθαρού νερού για την εξάλειψη επιφανειακής μόλυνσης από προϊόντα ζωικής προέλευσης, εκτός εάν η χρήση της συγκεκριμένης ουσίας έχει εγκριθεί από την Επιτροπή. Προς τον σκοπό αυτό, ανατίθεται στην

Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 11α για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού. Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων πρέπει επίσης να τηρούν όλους τους όρους χρήσης οι οποίοι μπορεί να θεσπισθούν σύμφωνα με την ίδια διαδικασία. Η χρήση εγκεκριμένης ουσίας δεν επηρεάζει την υποχρέωση του υπευθύνου επιχείρησης τροφίμων να τηρεί τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού», στο δε άρθρο 11α («Άσκηση της εξουσιοδότησης»), παράγραφος 1, ότι ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους ειδικότερους όρους του άρθρου αυτού.

9. Επειδή, εξάλλου, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 (ΕΕ L 354) θεσπίσθηκαν κανόνες για τα πρόσθετα τροφίμων που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα (άρθρο 1 παρ. 1). Ο κανονισμός ορίζει ως «πρόσθετο τροφίμων» «κάθε ουσία που συνήθως δεν καταναλώνεται αυτή καθ' εαυτή ως τρόφιμο και δεν χρησιμοποιείται συνήθως ως χαρακτηριστικό συστατικό τροφίμων, είτε έχει θρεπτική αξία είτε όχι, και της οποίας η σκόπιμη προσθήκη στο τρόφιμο για ένα τεχνολογικό σκοπό κατά την παρασκευή, τη μεταποίηση, την προετοιμασία, την επεξεργασία, τη συσκευασία, τη μεταφορά ή την αποθήκευση αυτού του τροφίμου έχει ως αποτέλεσμα, ότι η ουσία ή παράγωγα αυτής καθίστανται άμεσα ή έμμεσα συστατικά αυτών των τροφίμων» (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α'), θέτει δε τον κανόνα αφενός ότι «μόνο πρόσθετα τροφίμων που περιλαμβάνονται στον κοινοτικό κατάλογο του παραρτήματος II μπορούν να διατεθούν στην αγορά ως τέτοια και για χρήση σε τρόφιμα υπό τους όρους χρήσης που καθορίζονται σε αυτό» και αφετέρου ότι «μόνο πρόσθετα τροφίμων που περιλαμβάνονται στον κοινοτικό κατάλογο του παραρτήματος III μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πρόσθετα τροφίμων, σε ένζυμα τροφίμων και σε αρωματικές ύλες τροφίμων υπό τους όρους χρήσης που καθορίζονται σε αυτό» (άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2 αντιστοίχως). Ο εν λόγω κανονισμός δεν εφαρμόζεται «στις ακόλουθες

ουσίες, εκτός εάν αυτές χρησιμοποιούνται ως πρόσθετα τροφίμων: α) “τεχνολογικά βοηθήματα”» (άρθρο 2 παρ. 2 στοιχ. α’), νοείται δε ως «τεχνολογικό βοήθημα» «κάθε ουσία η οποία: i) δεν καταναλώνεται αυτή καθ’ εαυτή ως τρόφιμο· ii) χρησιμοποιείται σκόπιμα στην επεξεργασία πρώτων υλών, τροφίμων ή συστατικών τους για την εκπλήρωση ενός συγκεκριμένου τεχνολογικού σκοπού κατά την επεξεργασία ή τη μεταποίηση· iii) μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μη ηθελημένη αλλά τεχνικά αναπόφευκτη παρουσία στο τελικό προϊόν υπολειμμάτων της ουσίας ή των παραγώγων της, υπό την προϋπόθεση ότι δεν συνιστούν κίνδυνο για την υγεία και δεν έχουν καμία τεχνολογική επίδραση στο τεχνολογικό προϊόν» (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. β’).

10. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωρίζει την διάκριση μεταξύ απολυμαντικών ουσιών (άρθρο 3 παρ. 2 Κανονισμού 853/2004), προσθέτων τροφίμων (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α’ Κανονισμού 1333/2008) και τεχνολογικών βοηθημάτων (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. β’ του ίδιου Κανονισμού). Ως προς τις απολυμαντικές ουσίες ορίζεται στον Κανονισμό 853/2004 ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων δεν χρησιμοποιούν άλλες ουσίες, πλην του πόσιμου και (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) του καθαρού νερού, για την εξάλειψη επιφανειακής μόλυνσης από προϊόντα ζωικής προέλευσης, εκτός αν η χρήση της συγκεκριμένης ουσίας έχει εγκριθεί από την Επιτροπή. Προς τον σκοπό αυτόν, παρέχεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα να εκδίδει κατ’ εξουσιοδότηση πράξεις για την συμπλήρωση του Κανονισμού 853/2004 (ήδη άρθρο 11α). Αντιστοίχως, για τα πρόσθετα τροφίμων ορίζεται ότι επιτρέπεται η διάθεση και χρήση μόνον εκείνων που περιλαμβάνονται στους καταλόγους των παραρτημάτων (II και III) του Κανονισμού 1333/2008, ενώ, κατά ρητή πρόβλεψή του, ο εν λόγω Κανονισμός 1333/2008 δεν εφαρμόζεται στα τεχνολογικά βοηθήματα, εκτός αν χρησιμοποιούνται ως πρόσθετα τροφίμων. Με την εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών, τα τεχνολογικά βοηθήματα δεν

αποτελούν αντικείμενο οριζόντιας εναρμόνισης από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, συνεπώς, τα κράτη μέλη παραμένουν κατ' αρχήν ελεύθερα να ρυθμίζουν την χρήση τους, τηρώντας τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Δικαίου: εναπόκειται, ειδικότερα, στα κράτη μέλη να αποφασίσουν αν θα απαιτούν προηγούμενη έγκριση για την θέση σε κυκλοφορία τεχνολογικών βοηθημάτων και τροφίμων στην παρασκευή των οποίων χρησιμοποιούνται τεχνολογικά βοηθήματα, λαμβανομένων πάντως υπ' όψιν των απαιτήσεων της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΔΕΕ -, απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2010, C-333/08, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, σκέψεις 3 και 85, για τα αντίστοιχα προς τα τεχνολογικά βοηθήματα, «βοηθητικά μέσα επεξεργασίας» (BME) της Οδηγίας 89/107/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 (ΕΕ L 40), την οποία κατήργησε ο Κανονισμός 1333/2008).

11. Επειδή, ο Κώδικας Τροφίμων και Ποτών (Απόφαση 1100/87 του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου του Γενικού Χημείου του Κράτους, η οποία εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών, ΦΕΚ Β' 788/1987), όπως επανειλημμένως τροποποιήθηκε, όσον αφορά τους ορισμούς των προσθέτων τροφίμων και των τεχνολογικών βοηθημάτων παραπέμπει στους αντίστοιχους ορισμούς του Κανονισμού (ΕΚ) 1333/2008 (άρθρο 2 παρ. 3 στοιχ. ιβ' και ιγ' του Κώδικα). Ούτε στον Κώδικα δε, ούτε στην σχετική με τις αρμοδιότητες του Εθνικού Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.) νομοθεσία -για την οποία βλ. κατωτέρω- προβλέπεται, με γενική διάταξη, η έγκριση της διάθεσης στην αγορά τεχνολογικού βοηθήματος. Εξάλλου, το άρθρο 29 του Κώδικα περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα πρόσθετα τροφίμων, οι οποίες, όμως, δεν εφαρμόζονται στα τεχνολογικά βοηθήματα (παρ. 3). Προβλέπεται, πάντως, ότι τα πρόσθετα τροφίμων και τα τεχνολογικά βοηθήματα υποβάλλονται σε επιθεώρηση (έλεγχος) από την αρμόδια αρχή (άρθρο 12α παρ. 5). Ο Κώδικας αναφέρεται, περαιτέρω, σε τεχνολογικά βοηθήματα στις ειδικές διατάξεις

του που αφορούν τους διαλύτες εκχύλισης που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή των τροφίμων και των συστατικών τους (άρθρο 36α), τις αρωματικές ύλες (άρθρο 44), τις καζεΐνες και τα καζεϊνικά άλατα (άρθρο 80β), τα τυροκομικά προϊόντα (άρθρο 83) και ορισμένα ποτά με αλκοόλη (μπίρες, άρθρο 144 παρ. 8).

12. Επειδή, με το άρθρο 1 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ Α' 199) συνεστήθη, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, τελούν ήδη υπό την εποπτεία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (βλ. ανωτέρω, σκέψη 2), ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ., παρ. 1) και καθορίσθηκαν ο σκοπός και οι αρμοδιότητές του. Συγκεκριμένα, α) σκοπός του Ε.Φ.Ε.Τ. είναι, κατά τον νόμο (παρ. 2), «η προστασία του καταναλωτή με τη διασφάλιση της εισαγωγής, παραγωγής και της διακίνησης υγιεινών τροφίμων, η πιστοποίηση της καταλληλότητας, ο έλεγχος της ποιότητας και η ποιοτική αναβάθμιση των τροφίμων, όπως επίσης και η προστασία των οικονομικών συμφερόντων του καταναλωτή και η μέριμνα για την αποτροπή της παραπλάνησής του σε σχέση με την υγιεινή, τη σύσταση, την επισήμανση και την τιμή των τροφίμων», β) ως «τρόφιμα» «νοούνται όλα τα στερεά ή υγρά προϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τροφή από τον άνθρωπο. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται ... καθώς και κάθε ουσία ή μίγμα ουσιών που προορίζεται για προσθήκη σε τρόφιμα. Ως υγιεινά τρόφιμα νοούνται τα τρόφιμα τα οποία από υγιεινή άποψη είναι κατάλληλα προς βρώση από τον άνθρωπο» (παρ. 3 εδαφ. α'), γ) ως «πιστοποίηση της καταλληλότητας των τροφίμων» «νοείται ο έλεγχος της συμμόρφωσης στις προδιαγραφόμενες απαιτήσεις που ορίζονται από την κείμενη εθνική και κοινοτική νομοθεσία για τη διασφάλιση της παραγωγής και διακίνησης υγιεινών τροφίμων κατάλληλων προς βρώση από τον άνθρωπο» (παρ. 3 εδαφ. β'), δ) ο Ε.Φ.Ε.Τ., για την εκπλήρωση της αποστολής του, «διενεργεί με τα όργανά του ή παραγγέλλει σε άλλες αρχές ή υπηρεσίες, συντονίζει και διευθύνει τους ελέγχους σε όλα τα στάδια μετά την

πρωτογενή παραγωγή στην οποία εντάσσονται μεταξύ άλλων η συγκομιδή, η σφαγή και το άρμεγμα, δηλαδή στα στάδια της παρασκευής, της μεταποίησης, της παραγωγής, της συσκευασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς, διανομής, διακίνησης, προσφοράς προς πώληση ή της διάθεσης στον καταναλωτή στα νωπά ή επεξεργασμένα τρόφιμα που παράγονται, διακινούνται ή εισάγονται στη χώρα μας ή εξάγονται από αυτήν. Διενεργεί επίσης ελέγχους στα υλικά και αντικείμενα που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα. Σκοπός των ελέγχων είναι η διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων και η προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή. Οι έλεγχοι αυτοί συνίστανται ιδίως σε επιθεωρήσεις των επιχειρήσεων τροφίμων [που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο των πρώτων και προσθέτων υλών, των τροφίμων κατά την παραγωγική διαδικασία και των τελικών προϊόντων], στον έλεγχο του συστήματος παραγωγής των επιχειρήσεων, στη διενέργεια δειγματοληψιών και αναλύσεων τροφίμων σε δικά του ή άλλα εργαστήρια τροφίμων» (παρ. 5 περ. ε΄) και ε) ο Ε.Φ.Ε.Τ. «ασκεί κάθε άλλη συναφή προς τους σκοπούς του αρμοδιότητα» (παρ. 5 περ. ιβ΄).

13. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, και ιδίως τις διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα αναφερθούν κατωτέρω, το έτος 2015 η αιτούσα εταιρεία ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκριθεί η χρήση του προϊόντος της, Listex™ P100, ως απολυμαντικού για την μείωση του βακτηρίου της λιστέριας σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Η αίτησή της εξετάστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 853/2004, διατυπώθηκε η από 7.7.2016 σχετική επιστημονική γνώμη από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) και καταρτίσθηκε σχετικό σχέδιο Κανονισμού, το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση, εν τέλει, όμως, με την από 19.2.2018 επιστολή η Επιτροπή εγνώρισε στην αιτούσα ότι δεν σκόπευε να προβεί σε περαιτέρω αξιολόγηση του αιτήματός της διότι δεν υπήρχε η αναγκαία πολιτική

υποστήριξη. Στις 26.2.2018 η αιτούσα επανήλθε υποστηρίζοντας ότι το επίδικο προϊόν της δεν αποτελεί απολυμαντική ουσία αλλά τεχνολογικό βοήθημα, το οποίο εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Κανονισμού 853/2004. Αφού μεσολάβησαν συνεδριάσεις οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (3.7.2018 και 29.4.2019), με τις από 17.6.2019 δύο επιστολές της προς την αιτούσα και την Public Advice International Foundation ("PA International"), η οποία την εκπροσωπούσε, η Επιτροπή, α) υπενθύμισε ότι, όσον αφορά το αίτημα έγκρισης του Listex™ P100 ως απολυμαντικού επί τη βάση του Κανονισμού 853/2004, με την προηγούμενη επιστολή της 19.2.2018 είχε ενημερώσει την αιτούσα ότι δεν σκοπεύει να συνεχίσει την αξιολόγησή του, β) όσον αφορά το αίτημα να θεωρηθεί το προϊόν ως τεχνολογικό βοήθημα εκτός του πεδίου εφαρμογής του Κανονισμού 853/2004, εξέφρασε την άποψη ότι, και στην τυχόν περίπτωση κατηγοριοποίησης του προϊόντος ως τεχνολογικού βοηθήματος, θα εξακολουθούσαν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού στο μέτρο που το εν λόγω προϊόν χρησιμοποιείται για την απολύμανση, γ) διευκρίνισε ότι, όσον αφορά το προηγούμενο ζήτημα, επρόκειτο για την ερμηνευτική προσέγγιση των Υπηρεσιών της αλλά ότι αποκλειστικώς αρμόδιο για την ερμηνεία του Ενωσιακού Δικαίου ήταν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και δ) διευκρίνισε, τέλος, ότι στην συνάντηση της 29.4.2019 είχε απλώς υπενθυμίσει ότι καμία έγκριση δεν είχε χορηγηθεί, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την διάθεση στην αγορά του προϊόντος σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού 853/2004. Η αιτούσα άσκησε στις 16.8.2019 ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφυγή και αίτηση ασφαλιστικών μέτρων κατά των ως άνω από 17.6.2019 επιστολών, με τις οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της, η Επιτροπή πρώτον απέρριψε την αίτησή της για την έγκριση, σύμφωνα με τον Κανονισμό 853/2004, της χρήσης του Listex™ P100 ως απολυμαντικού σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα ζωικής προέλευσης, δεύτερον απέρριψε επίσης το εναλλακτικό αίτημα να

αναγνωρισθεί το εν λόγω προϊόν ως μη απολυμαντικό τεχνολογικό βοήθημα και τρίτον απαγόρευσε την κυκλοφορία του στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως τεχνολογικού βοηθήματος για τα ανωτέρω τρόφιμα. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων απερρίφθη με διάταξη της 26.9.2019 του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου με την αιτιολογία ότι οι προσβαλλόμενες επιστολές δεν συνιστούν απόφαση με το αποδιδόμενο από την ήδη αιτούσα περιεχόμενο και μάλιστα απαγόρευση κυκλοφορίας του προϊόντος της· αναφέρεται δε περαιτέρω στην διάταξη ότι η αιτούσα δεν παραμένει χωρίς δικαστική προστασία καθώς, εάν διαφωνεί με την νομική θέση που εξέφρασε η Επιτροπή στις εν λόγω επιστολές, δύναται να προσφύγει δικαστικώς κατά των σχετικών πράξεων των αρχών των κρατών μελών (η αιτούσα είχε επικαλεσθεί βλαπτικές πράξεις των εσθονικών και των βελγικών αρχών), επιτρέποντας με αυτόν τον τρόπο στα εθνικά δικαστήρια να υποβάλουν προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

14. Επειδή, εν συνεχεία η Επιτροπή απέστειλε στους Προϊσταμένους Κτηνιατρικών Υπηρεσιών των κρατών μελών το από 8.11.2019 έγγραφο, στο οποίο αναφέρεται ότι, όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το προϊόν πρέπει να θεωρηθεί ως τεχνολογικό βοήθημα εξαιρούμενο από τον Κανονισμό 853/2004, παρατηρείται ότι το Listex™ P100 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 παρ. 2 του εν λόγω Κανονισμού, εφόσον στοχεύει στην μείωση της μόλυνσης από το βακτήριο λιστέρια σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα ζωικής προέλευσης, και ότι, συνεπώς, και αν ήθελε χαρακτηρισθεί ως τεχνολογικό βοήθημα με σκοπό την απολύμανση, θα εξακολουθούσε να υφίσταται η υποχρέωση έγκρισής του βάσει του Κανονισμού 853/2004. Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται, επίσης, ότι δεν έχει χορηγηθεί έγκριση για την διάθεση στην αγορά του προϊόντος σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού για την χρήση του σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης και ότι δεν καταλείπεται, κατά την άποψη της Επιτροπής, περιθώριο στα κράτη μέλη να το εγκρίνουν ως τεχνολογικό

βοήθημα για τρόφιμα ζωικής προέλευσης.

15. Επειδή, ακολούθως, με την από 27.4.2020 αίτηση προς τον Υφυπουργό Υγείας η εταιρεία MICREOS FOOD SAFETY B.V. ζήτησε να εξετασθεί αν το προϊόν της Listex TM P100 μπορεί να κυκλοφορεί στην ελληνική αγορά ως τεχνολογικό βοήθημα για τα έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα ζωικής προέλευσης και, σε καταφατική περίπτωση, να χορηγηθεί σχετική έγκριση. Στην αίτηση της εταιρείας γίνεται μνεία της εκκρεμοδικίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του προμνησθέντος, από 8.11.2019, εγγράφου της Επιτροπής, αναφέρεται δε ότι το επίδικο προϊόν έχει ήδη αναγνωρισθεί ως τεχνολογικό βοήθημα σε άλλες χώρες (Η.Π.Α., Καναδάς, Αυστραλία, Ελβετία, Ισραήλ). Το αίτημα διαβιβάσθηκε στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και, εν συνεχεία, στον Ε.Φ.Ε.Τ. λόγω αρμοδιότητας (έγγραφο ΥΠ.Α.Α.Τ. 667/131194/21.5.2020), εκδόθηκε δε συναφώς η πρώτη προσβαλλόμενη 4558 ΤΑΥΤ από 24.6.2020 πράξη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα. Στην πράξη αυτήν αναφέρονται οι λόγοι, οι οποίοι, κατά την εκτίμηση της Αρχής, δεν επιτρέπουν την έγκριση της χρήσης του προϊόντος ως τεχνολογικού βοηθήματος (έλλειψη σχετικού κανονιστικού πλαισίου, επιφυλάξεις που προκύπτουν από την προμνησθείσα γνωμοδότηση της EFSA ως προς τον χαρακτηρισμό του προϊόντος -πρόσθετο τροφίμων ή τεχνολογικό βοήθημα- καθώς και την δυνατότητα αποτελεσματικής και ασφαλούς χρήσης του), σημειώνονται δε τα εξής: «Λαμβάνοντας υπόψη ότι το εν λόγω ζήτημα είναι Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και με βάση τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν ανωτέρω, η Ελλάδα δεν προτίθεται σε αυτό το μεταβατικό στάδιο να προβεί σε συγκεκριμένη τοποθέτηση μέχρι τη λήψη της οριστικής απόφασης του Δικαστηρίου της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης».

16. Επειδή, μετά την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως με την κατάθεση του δικογράφου στο Συμβούλιο της Επικρατείας στις 28.9.2020, δημοσιεύθηκε στις 18.12.2020 διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της

Ευρωπαϊκής Ένωσης επί της προαναφερθείσης προσφυγής της αιτούσης εταιρείας (Τ-568/19). Με την διάταξη κρίθηκε ότι οι προσβληθείσες ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από 17.6.2019 επιστολές της Επιτροπής δεν συνιστούσαν πράξεις δεκτικές προσφυγής διότι αφενός ήταν επιβεβαιωτικές της από 19.2.2018 προηγούμενης επιστολής, με την οποία η Επιτροπή είχε γνωρίσει στην αιτούσα ότι δεν σκόπευε να συνεχίσει την αξιολόγηση του αιτήματός της να εγκριθεί η χρήση του προϊόντος ως απολυμαντικού κατά τον Κανονισμό 853/2004, και αφετέρου διότι εκφράζουν την στερουμένη εννόμων συνεπειών άποψη της Επιτροπής ότι ο τυχόν χαρακτηρισμός του προϊόντος ως τεχνολογικού βοηθήματος δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση προηγούμενης έγκρισής του κατά τις διατάξεις του Ενωσιακού Δικαίου περί απολυμαντικών ουσιών. Έγινε, εξάλλου, περαιτέρω δεκτό με την διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου ότι οι ως άνω επιστολές δεν εμπεριέχουν απόφαση απαγόρευσης της διάθεσης του προϊόντος στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως εσφαλμένως υπέλαβε η ήδη αιτούσα, τα αναφερόμενα δε στις επιστολές αυτές ότι δεν έχει δοθεί έγκριση σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κυκλοφορία του προϊόντος, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού 853/2004, έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα. Και στην διάταξη δε αυτή επί του κυρίου ενδίκου βοηθήματος, όπως και στην προηγηθείσα διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου επί του αιτήματος ασφαλιστικών μέτρων, σημειώνεται ότι η αιτούσα δεν στερείται του δικαιώματος δικαστικής προστασίας αφού δύναται να προσφύγει κατά των σχετικών πράξεων των αρχών των κρατών μελών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, καθιστώντας εφικτή την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

17. Επειδή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 1258/7.2.2022 έγγραφο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του («Απάντηση σχετικά με αίτηση ακύρωσης της εταιρείας "MICREOS FOOD SAFETY B.V."») ο Ε.Φ.Ε.Τ.

εγνώρισε συναφώς στο Δικαστήριο τα ακόλουθα: «Όσον αφορά στη χρήση του σκευάσματος “Listex™ P100”, επαναλαμβάνονται οι ακόλουθες διαπιστώσεις, οι οποίες είναι σε ευθυγράμμιση με τις θέσεις που διαχρονικά έχουν διατυπωθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την EFSA και οι οποίες αναλυτικά περιγράφονται στο σκεπτικό της ανωτέρω απόφασης [από 18.12.2020 διάταξης] του [Ευρωπαϊκού] Δικαστηρίου: • Το “Listex™ P100” θεωρείται ότι χρήζει έγκρισης ως απολυμαντικό βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 3, παρ. 2, καθώς μειώνει την επιμόλυνση από *Listeria monocytogenes* σε έτοιμα προς κατανάλωση τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Επομένως για την έγκριση ακολουθούνται όσα προβλέπονται και ισχύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. • Καθώς το θέμα έχει εκτενώς συζητηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη συμμετοχή [Ευρωπαϊκής] Επιτροπής και Κρατών Μελών, η θέση της [Ευρωπαϊκής] Επιτροπής είναι ότι δεν προτίθεται να συνεχίσει την αξιολόγηση της αίτησης της εταιρείας για έγκριση, καθώς ο φάκελος δεν είναι πλήρης. Επομένως ελλείψει ευρωπαϊκής έγκρισης, το σκεύασμα δεν μπορεί να κυκλοφορεί ως απολυμαντικό σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004. • Ακόμα και στην περίπτωση που το σκεύασμα χαρακτηριζόταν τεχνολογικό βοήθημα, αυτό εξακολουθεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004, καθώς χρησιμοποιείται για απολυμαντικούς σκοπούς. Επομένως, το σκεύασμα εξακολουθεί και χρήζει έγκρισης στο ανωτέρω πλαίσιο, καθώς ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θα ακύρωνε την ισχύουσα υποχρέωση έγκρισης βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004». Παρατίθενται επιπλέον οι λόγοι για τους οποίους, κατά την άποψη της Αρχής, δεν είναι δυνατός ο χαρακτηρισμός του προϊόντος ως τεχνολογικού βοηθήματος για άλλον σκοπό (εκτός του απολυμαντικού) -ότι δηλαδή η αιτούσα δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία, ότι δεν πληρούνται οι κατά τον Κανονισμό 1333/2008 προϋποθέσεις ενόψει και των ευρημάτων της EFSA, ότι το προϊόν μπορεί

να χρησιμοποιηθεί και ως πρόσθετο τροφίμων, ότι αμφισβητείται η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητά του-, αναφέρεται δε εν τέλει ότι «βάσει των ανωτέρω, η υπηρεσία [Ε.Φ.Ε.Τ.] δεν προτίθεται να επανεξετάσει το ζήτημα».

18. Επειδή, από καμία διάταξη δεν προβλέπεται αρμοδιότητα του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να επιληφθεί -εκδίδοντας μάλιστα σχετική εκτελεστή διοικητική πράξη- του υποβληθέντος στην Διοίκηση αιτήματος, για τον χαρακτηρισμό και την έγκριση της κυκλοφορίας στην αγορά του προϊόντος της αιτούσης εταιρείας. Για τον λόγο άλλωστε αυτό, το αίτημα διαβιβάσθηκε στον Ε.Φ.Ε.Τ. ως αρμόδια να αποφανθεί αρχή. Κατά συνέπεια, η κρινόμενη αίτηση, καθ' ό μέρος στρέφεται κατά της «σιωπηρής παράλειψης» του ανωτέρω Υπουργού είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.

19. Επειδή, με την πρώτη προσβαλλόμενη πράξη, όπως η έννοιά της διασαφηνίσθηκε με το προμνησθέν έγγραφο 1258/7.2.2022 του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Φ.Ε.Τ. προς το Δικαστήριο (πρβλ. ως προς την διασαφήνιση της έννοιας της προσβαλλόμενης με αίτηση ακυρώσεως πράξεως με μεταγενέστερο έγγραφο της διοικητικής αρχής, ΣτΕ 568/1964), το αίτημα να εγκριθεί η διάθεση του προϊόντος της αιτούσης εταιρείας στην ελληνική αγορά απερρίφθη προεχόντως διότι εκρίθη ότι πρόκειται για απολυμαντική ουσία και ότι απαιτείται, συνεπώς, η προηγούμενη έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ εξάλλου προκύπτει ότι η απόρριψη του αιτήματος είναι οριστική εφόσον με το ίδιο έγγραφο διευκρινίζεται ότι ο Ε.Φ.Ε.Τ. δεν πρόκειται να επανεξετάσει το ζήτημα. Με το περιεχόμενο αυτό, η προσβαλλόμενη πράξη, όπως η έννοιά της διασαφηνίσθηκε κατά τα προεκτεθέντα, είναι εκτελεστή, προσβάλλεται δε με έννομο συμφέρον από την αιτούσα, της οποίας τα έννομα συμφέροντα προφανώς βλάπτει, είναι δε απορριπτέα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από τον Ε.Φ.Ε.Τ. και τον παρεμβαίνοντα Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

20. Επειδή, η κατά τα προεκτεθέντα αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, ότι δηλαδή το προϊόν της αιτούσης, για το οποίο ζητήθηκε η έγκριση κυκλοφορίας στην αγορά, είναι απολυμαντική ουσία ή πάντως χρησιμοποιείται για απολυμαντικούς σκοπούς σε προϊόντα ζωικής προέλευσης και, συνεπώς, εμπίπτει στις διατάξεις του Κανονισμού 853/2004, είναι κατ' αρχήν νόμιμη και επαρκής εφόσον ανταποκρίνεται στα στοιχεία του φακέλου (βλ. ιδίως την διαδικασία ενώπιον των Ευρωπαϊκών αρχών, όπως περιγράφεται στις προμνησθείσες διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου καθώς και την γνωμοδότηση της EFSA) και ευρίσκει έρεισμα στις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 2 και 11α του ανωτέρω Κανονισμού. Είναι, ως εκ τούτου, απορριπτέα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα ενώ είναι, επίσης, απορριπτέοι και οι ειδικότεροι ισχυρισμοί της αιτούσης ότι το προϊόν της δεν εμπίπτει στην διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού διότι α) η διάταξη αυτή αφορά αποκλειστικώς την απολύμανση των προϊόντων ζωικής προέλευσης που λαμβάνει χώρα σε εγκαταστάσεις σφαγείων, προϋπόθεση που δεν συντρέχει στην περίπτωση του Listex™ P100, β) το προϊόν της αιτούσης προορίζεται για χρήση κατά τα εντελώς τελευταία στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, μετά μάλιστα την θερμική επεξεργασία του τροφίμου, και συγκεκριμένα όταν αυτό έχει ήδη απολυμανθεί και είναι έτοιμο για τεμάχισμα και συσκευασία, και γ) το Listex™ P100 δεν αποβλέπει στην «εξάλειψη επιφανειακής μόλυνσης από προϊόντα ζωικής προέλευσης», όπως επιβάλλεται προκειμένου να έχει εφαρμογή η εν λόγω διάταξη του Ενωσιακού Δικαίου, αλλά προϋποθέτει ότι τα προϊόντα, στα οποία εφαρμόζεται, δεν είναι μολυσμένα και αποβλέπει στην αποτροπή της μόλυνσης σε περίπτωση που, μέχρι να πωληθεί και να καταναλωθεί το τρόφιμο, κατά την αποθηκευτική περίοδο, τα βακτήρια της λιστέριας υπερβούν τα επιτρεπόμενα όρια (ως προς τα οποία η αιτούσα επικαλείται τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2073/2005 της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2005 περί μικροβιολογικών κριτηρίων για

τα τρόφιμα, ΕΕ L 338). Και τούτο διότι το άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού 853/2004, ενόψει των σκοπών προστασίας του καταναλωτή όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων που επιδιώκει ο Ευρωπαϊκός νομοθέτης (βλ. προοίμιο, σημείο 9 στην σκέψη 7), καταλαμβάνει και την απολύμανση των προϊόντων ζωικής προέλευσης σε όλους τους τύπους εγκαταστάσεων (προοίμιο, σημείο 18) -συνεπώς, και εκτός των εγκαταστάσεων σφαγείων- ανεξαρτήτως σταδίου της παραγωγικής διαδικασίας· τα δε προβαλλόμενα από την αιτούσα, ότι με το επίδικο προϊόν της επιδιώκεται η αποτροπή της μόλυνσης, και αληθή υποτιθέμενα, είναι άμοιρα επιρροής διότι συνιστούν και αυτά «εξάλειψη επιφανειακής μόλυνσης από προϊόντα ζωικής προέλευσης» κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού 853/2004.

21. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση θα ήταν απορριπτέα και κατά το μέρος που στρέφεται κατά της εκδοθείσης επί του αιτήματος της και ήδη αιτούσης εταιρείας, προαναφερθείσας πράξης του Ε.Φ.Ε.Τ. Λαμβάνοντας, όμως, υπ' όψιν α) το άρθρο 267 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το οποίο «Δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ανακύπτει ... ζήτημα [ερμηνείας πράξης θεσμικού οργάνου της Ένωσης] σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο [της Ευρωπαϊκής Ένωσης], β) ότι εν προκειμένω γεννώνται εύλογες αμφιβολίες ως προς την έννοια του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού 853/2004 και γ) τα ήδη γενόμενα δεκτά με τις προμνησθείσες διατάξεις του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να αναβληθεί η οριστική κρίση επί της κρινομένης αιτήσεως καθ' ό μέρος αυτή στρέφεται κατά της πράξης 4558 ΤΑΥΤ από 24.6.2020 του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.) και να διατυπωθούν τα παρατιθέμενα στο διατακτικό προδικαστικά ερωτήματα προς το ΔΕΕ.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση κατά το μέρος που στρέφεται κατά της «σιωπηρής παράλειψης» του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Αναβάλλει κατά τα λοιπά την οριστική κρίση επί της αιτήσεως.

Διατυπώνει προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

- Έχει ο Κανονισμός (ΕΚ) 853/2004 την έννοια ότι εμπίπτει στην διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 αυτού (και, συνεπώς, για την διάθεσή του στην Ευρωπαϊκή αγορά απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής κατά το άρθρο 11α του Κανονισμού) προϊόν, όπως το Listex™ P100 της αιτούσης εταιρείας, το οποίο φέρει τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στην από 7.7.2016 σχετική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) και επιπλέον, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσης, εφαρμόζεται εκτός εγκαταστάσεων σφαγείων κατά τα τελευταία στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, δεν αποβλέπει δε στην εξάλειψη της επιφανειακής μόλυνσης σε προϊόντα ζωικής προέλευσης αλλά στην αποτροπή της μόλυνσης;

και σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως επί του πρώτου ερωτήματος,

- Έχει ο Κανονισμός (ΕΚ) 1333/2008 την έννοια ότι το κατά τα ανωτέρω προϊόν της αιτούσης συνιστά πρόσθετο τροφίμων ή τεχνολογικό βοήθημα (άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ α' και β' του εν λόγω Κανονισμού 1333/2008);

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 30 Μαρτίου 2022

Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

Μ. Καραμανώφ
και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 8ης

Αριθμός 2168/2022

-20-

Νοεμβρίου 2022.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

Ευθύμιος Αντωνόπουλος

Μαρία Τσαπαρδώνη

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Αθήνα 18.11.22
Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος
του Συμβουλίου της Επικρατείας
Παπαχραλάμπου